

Bachelor of Science (B.Sc.) Semester—II (CBS) Examination

SANSKRIT

Compulsory Paper—2

समय: — होरात्रयम्]

[पूर्णाङ्कः — 60

सूचना :— विशेषनिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत ।

1. धनुर्विद्यापरीक्षायां कः यशस्वी अभवत् ? केन कारणेन च ? सविस्तरं लिखत ।

अथवा

कलियुगस्य सामाजिक-दोषान् कलिविडम्बनस्य आधारेण वर्णयत ।

12

2. सारांशं लिखत :

रामभरतयोः संवादः अथवा कौत्सस्य गुर्वर्थप्राप्तिः ।

12

3. अनुवादं कुरुत :

(अ) विद्या नाम नरस्य रूपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनं

विद्या भोगकरी यशः सुखकरी विद्या गुरुणां गुरुः ।

विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परं दैवतं

विद्या राजसु पूजिता न तु धनं विद्याविहीनः प्रशुः ।।

अथवा

या पाणिग्रहलालिता सुसरला तन्वी सुवंशोद्भवा

गौरी स्पर्शसुखावहा गुणवती नित्यं मनोहारिणी ।

सा केनापि हता तथा विरहितो गन्तुं न शक्तोऽस्म्यहं

रे भिक्षो तव कामिनी ? नहि नहि प्राणप्रिया यष्टिका ।।

6

- (ब) निम्नलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत :

पापान्निवारयति योजयते हिताय

गुह्यं च गूहति गुणान् प्रकटीकरोति ।

आपद्गतं न च जहाति ददाति काले

सन्मित्रलक्षणमिदं प्रवदन्ति सन्तः ।।

(i) कः पापान्निवारयति ?

(ii) सन्मित्रं किं गूहति ?

(iii) सन्मित्रं किं प्रकटीकरोति ?

(iv) कः आपद्गतं न जहाति ?

(v) सन्मित्रं कदा ददाति ?

(vi) सन्मित्रस्य इदं लक्षणं के प्रवदन्ति ?

6

4. टिप्पणीद्वयं लिखत :

(i) विष्णुशर्मा

(ii) भर्तृहरिः

(iii) डॉ. श्री भा. वर्णेकरः

(iv) जगन्नाथ पण्डितः ।

12

5. वाक्यद्वयस्य ससंदर्भं स्पष्टीकरणं लिखत :

(अ) स्वधर्मेनिधनं श्रेयः इति आह मम प्रियः ।

अथवा

गायच्च पञ्चशीलं मम भारतं विजयते ।

3

(ब) तं भारतस्य हृदयं तिलकं नमामि ।

अथवा

नास्त्यदेयं महात्मनाम् ।

3

(क) अनुरूपं योजयत :

‘अ’

(i) नीतिविषयकम्

(ii) चित्तैकाग्र्यम्

(iii) तिलक प्रशंसा

‘ब’

(a) व्यासः

(b) बापूजी अणे

(c) भर्तृहरिः

3

(ड) अनुरूपं योजयत :

‘अ’

(i) मृच्छकटिकम्

(ii) मुद्राराक्षसम्

(iii) विवेकानन्दविजयम्

‘ब’

(a) विशाखदत्तः

(b) डॉ. वर्णेकरः

(c) शूद्रकः

3